

Svetek
slovenske
kulture v
Budimpešti
STR. 4
Kak če bi
moje sestre
bile
STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 20. februarja 2014 ☼ Leto XXIV, št. 8

Dan slovenske besede, petja in plesa v Monoštru

8. februar, datum smrti poeta Franceta Prešerna, slavijo po vsem svetu kot Dan slovenske kulture. Praznik slovenskega jezika, slovenske besede obeležujejo tudi v zamejstvu, tako so se ga spomnili pred kratkim tudi v monoštrski gledališki dvorani. Slavje sta priredili Državna slovenska samouprava in Zveza Slovencev na Madžarskem skupaj, glavno vlogo pa so imeli porabski učenci in dijaki, ki so se predstavili s slovenskim petjem, plesom in recitacijo.

Letošnja slavnostna govornica je bila ravnateljica DOŠ Števanovci *Agota Holec*. V svojem govoru je orisala, kako je od matrne porabske slovenščine napredovala h knjižnemu jeziku, ki naj bi bil danes na dvojezičnih šolah enakovreden madžarščini. Pozvala je učitelje, naj se z učenci čim pogosteje sporazumevajo v slovenskem jeziku, kajti porabski šoli obstajata le, ker sta dvojezični. V pokrajini ob Rabi se sicer zmeraj manj govori tudi narječje, tako Agota Holec, krivi pa niso le politiki. »Nekateri svojih otrok, žal, niso naučili slovensko in tukaj se je začelo izumiranje slovenskega jezika. Sedaj, ko se tega vedno bolj zavedamo, je skrajni čas, da tudi kaj ukrenemo. Mi smo ta generacija, ki še lahko ustavi proces dokončne

Pevski zbor gornjeseniške osnovne šole

Otroška folklorna skupina števanovske šole

ga izumrtja slovenskega jezika« - je o odgovornosti povedala števanovska ravnateljica in pozvala k samokritičnosti. Poudarila je še pomen povezovanja z matico in vprašanje identitete. »Danes je priložnost, da vsak zase razmisli, koliko je zares slovenstva v njem« - je zaključila govornica.

Kulturni program sta povezovali učenci z DOŠ Jožefa Košiča, posamezni nastopajoči so bili ločeni z ljubezenskimi verzi Ferija Lainščka. Ob mali folklori DOŠ Števanovci so s prekmurskimi in porabskimi plesi nastopili tudi starejši učenci, prisluhnili pa smo lahko tudi interpretaciji Prešernove pesmi. Srednješolka *Dora Domjan* je predstavila Minattijevo pesem »Nekoga moraš imeti rad«, medtem ko je gimnazijka *Dora Korian* prebrala odlomek iz »Kurenta« Ivana Cankarja. Gornjeseniški šolarji so se predstavili s petjem slovenskih pesmi, recitacijo in tudi plesom. Kulturni popoldan se je zaključil s predstavo dramske skupine pobratene OŠ Kuzma, ki je v Monošter pripeljala dramatizacijo Prešernove Lepe Vide, s konotacijo usode aleksandrink.

Pozno popoldne so v razstavnem prostoru Slovenskega doma odprli likovno razstavo akademskih slikarjev iz Prekmurja in Prlekije.

Za slovenski kulturni praznik

VEČER POEZIJE DOMAČIH AVTORJEV

Ob slovenskem kulturnem prazniku - Prešernovem dnevu, 8. februarju, je bilo enako kot že nekaj let doslej, zgostilo se je dogodkov in prireditev, da se vseh nis(m)o mogli udeležiti, čeprav

Horvat pa je v uvodnem nagovoru na kratko predstavila Pokrajinsko in študijsko knjižnico, ta čas najpomembnejšo kulturno ustanovo v Pomurju. Direktorica je izpostavila dragocenosti,

Izjemen obisk na Večeru poezije in ob deseti obletnici nove Pokrajinske in študijske knjižnice. Direktorica Jasna Horvat (četrta v prvi vrsti), je predstavila tudi dragocenosti, ki jih varujejo knjižničarji, denimo *Nouvi zakon ali testamentum Števana Küzmiča* iz leta 1771.

bi želeli. Okoli prazničnega dne so se dogodki podvajali ali potrojili v enem kraju, kaj šele v širšem, pomurskem prostoru. Tako je bilo, denimo, tudi v Murski Soboti, kjer so bili hkrati trije dogodki, vsak po svoje pomemben, in sicer je Pokrajinska in študijska knjižnica pripravila ob deseti obletnici odprtja novih prostorov Večer poezije, Srednja poklicna in tehniška šola je začela XX. kulturni teden pod naslovom *Prešeren skozi čas*, v Pomurskem muzeju pa so odprli razstavo *Moč gline* - figuralna plastika in drugi kulturni predmeti iz bakrene dobe v Prekmurju. Čeprav so bili istega dne ob isti uri trije zanimivi dogodki, je v Pokrajinsko in študijsko knjižnico na Večer poezije prišlo le nekaj manj kot 100 ljudi vseh generacij, kar bi bil izjemen obisk, tudi če bi bila ob tem času le ena prireditev v mestu. Večer poezije so zastavili na prijeten način in ga tako tudi izpeljali: pesmi živčih pomurskih pesnikov, z izjemo Jožeta Olaja, so brale sodelavke in sodelavci knjižnice, z violino pa ga je popestrila Mirjam Mah. Na posebnem panoi so predstavili tudi pesniške zbirke avtorjev, katerih pesmi so bile prebrane, direktorica Jasna

Horvat pa je v uvodnem nagovoru na kratko predstavila Pokrajinsko in študijsko knjižnico, ta čas najpomembnejšo kulturno ustanovo v Pomurju. Direktorica je izpostavila dragocenosti, ki jih varujejo knjižničarji. »Sem sodijo tudi rokopisne pesmarice, cerkvene kronike z letnicami 1627, naši najstarejši tiski, ki jih hranimo, nosijo letnico 1523, tu moram omeniti *Dalmatinovo biblijo*, pisano v nemškem jeziku, predvsem pa *Nouvi zakon ali testamentum Števana Küzmiča* iz leta 1771, ki je najpomembnejše delo prekmurskega slovstva, zato je naša največja dragocenost. Naslednje leto bomo obeležili 300-letnico izida prve knjige v prekmurskem knjižnem jeziku, to je delo *Mali katekizmus Franca Temlina* iz leta 1715, in prav Prekmurci moramo biti na to delo najbolj ponosni.«

Sicer pa je Pokrajinska in študijska knjižnica v minulem letu imela 12 tisoč članov, od tega tretjino v Murski Soboti. Posebno poslanstvo opravlja bibliobus, ki poleg Prekmurja obiskuje tudi Porabje. To je zgolj nekaj poudarkov, kajti v knjižnici so tudi predstavitve knjig in likovne razstave, sodeluje z Madžarsko - zato o podrobnostih ob 10-letnici novega poslopa v eni prihodnjih številkih Porabja. Srednja poklicna in tehniška šola je pod vodstvom Francija

Justa pripravila jubilejni XX. Kulturni teden, ki se je končal v nedeljo. *Obrazi Zdravljice* je bila razstava različnih inačic Prešernove Zdravljice ob 170-letnici njene prve objave; *Domovanja Prešernove poezije* je bila razstava knjižnih objav Prešernove poezije; *Apel podoba na ogled postavi*, je bila razstava fotografij dijakov v programu Tehnik oblikovanja. Pri slednji je bil mentor akademski slikar Jože Denko, tudi avtor fotografske razstave.

Program uvodne slovesnosti je bil posvečen Prešernu in njegovi poeziji. Milan Vincetič je izbral pesmi in odlomke iz pisem za recital *Manj znani Prešeren*, glasbena skupina je izvajala Prešernove pesmi, priložnostni govor ob XX. Kulturnem tednu pa je imel profesor Franci Just, ki je izhajal iz spoznanja, »da sta kultura in slovenski jezik bila in sta še zelo pomembna za našo nacionalno skupnost, da sta takorekoč temelj naše identitete.« Opozoril je na

Arheolog Branko Kerman, avtor razstave *Moč gline*, ki je odprta v Pomurskem muzeju v Murski Soboti.

zgoščenost dogodkov, ki se zvrstijo okoli praznika, na kar sledi molk. »So pa tudi okolja, kjer kultura in ustvarjalnost nista samo predmet osmofebruarske praznovalne folklorne, ampak ju varujejo in gojijo vse leto. Morda se bo komu zdelo pretenzozno, če rečem, da je tako tudi na naši Srednji poklicni in tehniški šoli v Murski Soboti.« Govornik je s primeri ponažoril, da na njihovi šoli vseeno ni čisto tako, kajti tudi med šolskim letom pripravijo več slovesnosti,

SloMaK o reorganiziranju slovenske vlade

Slovak - Slovenska manjšinska koordinacija je pisala predsednici Vlade RS Alenki Bratušek, predsedniku RS Borutu Pahorju in predsedniku Državnega zbora RS Janku Vebru, da bi izrazila zaskrbljenost nad morebitno zamenjavo vodstva Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. V nadaljevanju dopisa piše:

»V zadnjih dvajsetih letih se je na Uradu zvrstilo ničkoliko ministrov oz. načelnikov, kar gotovo ni bilo dobro in ni ustvarilo tistih potrebnih stalnih vezi med vladnim uradom ter Slovenci, ki živimo zunaj meja države Slovenije.

Slovenska manjšinska koordinacija je mnenja, da bi morali pri urejanju notranjih vladnih dogovorov v večji meri upoštevati tudi položaj Slovencev v sosednjih državah in jim zagotoviti najboljše pogoje za kontinuiran dialog z zadolženim ministrom oz. državnim sekretarjem in samo strukturo Urada.

Slovenci iz Avstrije, Italije, z Madžarske in Hrvaške smo prepričani, da boste v zdajšnji fazi reorganizacije vladne ekipe upoštevali izraženo skrb. Težko je namreč sprejeti občutek, da so naše skupnosti večkrat manjši drobiž na šahovnici slovenske politike.«

se udeležujejo različnih srečanj in tekmovanj. Franci Just je našel zanimive in manj poznane vsebine, ki so jih doslej ponudili, med njimi, recimo, predstavitev 100-letne zgodovine obrtne de-

kulturni ustvarjalci iz domačega okolja - skratka - pestro in zanimivo.

Kot je povedal avtor razstave Branko Kerman, so na razstavi *Moč gline* predstavljene miniaturne ženske glinene figure iz bakrene dobe z izjemno umetniško vrednostjo, čeprav so se ohranile močno poškodovane. Izhajajo iz sredine 4. tisočletja pred našim štetjem, figurice so edinstvene v Sloveniji, zanje je značilno, da imajo v večini primerov poudarjene ženske attribute - prednja stran je ploščata, na hrbtne strani pa izstopa izbočena zadnjica. V vsebinsko bogatem katalogu, ki spremlja razstavo, ob številnih skicah, risbah in fotografijah, tudi preberemo: »Figurice, kakor tudi razstavljeni miniaturni oltarček, amulet v obliki roga z luknjo za nasaditev in bogato okrašena posoda s spiralami in snopi črt z žarki so bogata umetniška zapuščina povezovanja človeških in nadnaravnih moči takratnih prebivalcev na ravninah Prekmurja. Direktorica Pomurskega muzeja Metka Fujs je povedala, da s pričujočo razstavo nadaljujejo predstavljanje bogatega arheološkega gradiva, odkritega in najdenega ter shranjenega v muzeju.

ERNEST RUŽIČ

PISANJE IKON SLIKARKE ALBINE NASTRAN

Zgodovina pisanja ikon je izredno bogata in izpovedna. Zanimivo je že to, da za ikone rečemo, da se *pišejo in ne rišejo ali slikajo*. Eden izmed začetkov ikonskega ustvarjanja so bili že egipčanski mumijski portreti, na les ali na platno. Te so ljudje polagali bodisi na pokojnike ali jih postavljali v hišah, jih častili in si tako klicali v spomin umrle. V tem smislu pomeni grška beseda »eikón«, iz katere izhaja beseda ikona, duhovno vračanje nekoga izgubljenega. Kristjani so prevzeli takšno umevanje podob s čaščenjem mučencev. Sicer pa naj bi prvo ikono, »Mater Božjo z otrokom« naslikal že apostol, evangelist Luka.

Za lažje razumevanje naj na kratko predstavim zgodovino ikonopisja, ki sega v srednjeveško Rusijo, kjer so si ikone pridobile zelo različno vlogo in pomen. Ko je Kijevska država v 12. st. razpadla na posamezne fevdalne kneževine, se je rodila država z novo prestolnico Vladimir. Mesto se je razcvetelo v kulturno in duhovno središče srednjeveške Rusije z neštetimi umetniškimi šolami. Iz tega obdobja poznamo ikono *Vladimirsko Bogorodico*, eno najstarejših in največjih svetinj Rusije, ki se danes nahaja v zbirki Tretjakovske galerije v Moskvi. Prav v tem obdobju je vseh ruskih krajih prevladoval velik bizantinski vpliv slikanja. V večini primerov so bili upodobljeni temnopolti vzhodnjaški obrazi močno temnih, resnih in žalostnih oči ter splošno prevladujoči odtenki oker barve.

V 13. st. so umetniki v Novgorodu ustanovili lastno šolo ikonopisja, ki je prekinila dolgoletne vezi z Bizancem in nadzorom Carigrada. Svetniki na upodobitvah so kaj hitro pričeli dobivati bolj ruske poteze. Lastni slikarski slog je prepuščal prostor močnemu, včasih bolj grobemu in hkrati bolj izrazitemu stilu. Na teh ikonah pogosto srečujemo močne barvne kontraste, predvsem pa rdečo, zeleno in modro barvo.

V 14. in 15. st. je novgorodska šola ikonopisja doživela svoj razcvet. Njene značilnosti so postale naslednje: na ikonah se začne pojavljati več svetnikov

hkrati, podobe postajajo manjše in vse več je dinamičnih prizorov. Ozadje ni več enolično in nedoločno, ampak so dodane še zgradbe, drevesa, skale in votline. Enolično pobarvane so ostale le obredne ikone. A v 16. in 17. st. je tudi ta šola doživela počasen zaton, saj se je začela zgledovati po tedanjem, na novo aktualnem moskovskem okusu.

V Moskvi je prva leta 15. st. delal zelo motiviran in ustvar-

A. Rubljov, Sveta Trojica

jalen slikar *Teofan Grk*, ki je prišel iz Bizanca. Vendar je iz tega časa ohranjenih zelo malo ikon. Največji ruski srednjeveški ikonopisec pa je zagotovo rahločutni *Andrej Rubljov*. Ta

Albina Nastran na razstavi v Železnikih

ocena zanj velja od vsega začetka njegovega ustvarjanja, pa do danes. Rodil se je v Moskvi v drugi polovici 14. st. in okoli leta 1410 naslikal svojo najslavnejšo ikono *Sv. Trojica*, ki jo danes hranijo v Tretjakovski galeriji. Tak način upodobitve se imenuje »*Starozavezna Trojica*«. Moskovsko slikarstvo je bilo v taistem obdobju prav tako tesno povezano z imenom slikarja *Dionizija*. Živel je pri-

bližno v drugi polovici 15. st. in kot izreden talent užival ugled v vsej svoji dobi ustvarjanja. Imel je delavnico s pomočniki, zelo veliko je ustvarjal, vendar se je ohranilo le malo ikon in od teh je avtor le dve podpisal. Lep primer Dionizijevega stila je ikona *Križanje* iz leta 1500, ki se danes prav tako nahaja v Tretjakovski galeriji.

Ob koncu 16. st. so pričeli v Moskvu prihajati tudi umetniki od drugod. Značaj lokalnih šol se je začel izgubljati. Še posebej v času vladanja Ivana Groznega so se svetle podobe Rubljeva, Dionizija ter njunih naslednikov povsem razpršile. Tematika ikon so postali predvsem prizori iz življenja svetnikov. Temu pa je sledil dogodek prvih tiskanih knjig.

Ob zgolj informativnem vpogledu v srednjeveško rusko zgodovino ikonopisja bomo zagotovo lažje razumeli umetniško ustvarjanje naše likovnice, Albine Nastran iz Škofje Loke. Umetnica je sicer diplomantka Biotehniške fakultete, a je bilo likovno ustvarjanje vedno njena posebna zlahtnost. Pravi, da je do umetnosti zmeraj gojila izjemen odnos in da se je pred nekaj leti povsem po naključju

Izpopolnjevala pa se je še pri mag. Silvi Božinovi Deskoski v Tinjah in pri umetnici Danici Dšišović v Užicah. Posebej dragoceni so ji bili prav tako nasveti ikonopisca Borisa Grkoviča iz Zagreba.

Albina Nastran pravi, da so lahko ikone kopije in izvirniki hkrati. Motive izbira iz grškega, ruskega, ukrajinskega ter balkanskega področja. S preslikavanjem motivov znanih in neznanih avtorjev pa ne sme

A. Nastran, mati Božja z detetom

izgubiti glavnih potez predloge. Hkrati pa sama ustvarja in pušča na ikoni tako rekoč lastno sled. Pravi, da je pri tovrstnem ustvarjanju podobno kot pri pisavi. Vsi se učimo pisati črke, ki imajo točno določene oblike in značilnosti, ko pa jih obvladamo, imamo vsak svojo razpoznavno pisavo. Tako je ikona izvirna stvaritev, v katero likovnica vtke del sebe ter svojega doživljanja. Vedno znova pa skuša doseči lirčnost, čistost in vedrino. Skratka enotnost lepega in dobrega – to pa naj bi ikona odsevala. Da smo zmožni to videti, se moramo odpreti in gledati s srcem.

Kako pa te umetnine izpod rok likovnice Nastranove sploh nastajajo? Skrivnost je prav tako v tehniki. Če je deska s podlago že pripravljena in ji nanese zlato ter pigment, je potrebnih okoli 50 ur dela. Ikona se vedno piše na trdo podlago, kamen ali les, kar kaže na zemeljsko stvarnost. Podlago nanese na skrbno izbrano, pravilno posušeno in izdelano desko iz večinoma lipovega lesa. Potrebno je veliko premazov iz bolonjske krede in kleja, da dobi dobro podlago za kvalitetno poslikavo. Posebej zahtevno delo je nanos zlatih li-

stičev. Potrebna je mirna roka in zajeta sapa, sicer bi listič lahko odrčal na nepravo mesto. Nato sledi čiščenje, glajenje in zaščita zlate površine. V jajčni emulziji raztopljene barvne pigmente nanaša na pripravljeno podlago tako, da nanese najprej temno barvo, nato pa vedno svetlejšo. Potrebno je mnogo nanosov, da doseže enakomeren prehod od temnega k svetlemu. V procesu nastajanja podobe in v procesu »svetljenja« se med ustvarjalko in podobo gradi prav poseben čustveni odnos. Vsaka ikona ima namreč svojo zgodbo nastajanja. Ob plemenitih oblikah, povezanih v uravnoteženo kompozicijsko celoto, z upoštevanjem pravil ikonopisja, izraža ikona lirčno atmosfero z intimnim nabojem, ko prevaja fizično lepoto v nadnaravno.

Kar pa se tiče vsebine ikonopisja, se upodabljajo svetniki ter ostale svetopisemske osebe. Pogosto zasledimo prav Mater Božjo. Tudi ustvarjalko Nastranovo ta motiv vedno znova nagovarja in rada ga slika. Niti dve upodobitvi s to vsebino si nista enaki, vsakič izžareva ikona drugačen sijaj.

V Rusiji denimo, imajo v stanovanjih posebno mesto, kjer postavljajo ikone; imenuje se *krasnij ugol* (lepi kot), podobno kot imamo pri nas *bohkov kot*. Tako si lažje predstavljamo, kje v hiši jih hranijo. V pravoslavni deželah imajo doma prav tako ikone, ki predstavljajo zavetnike družinskih članov. Ikonopisje in ikone same, čeprav so skoraj sinonim za pravoslavno vero, namreč že dolgo niso več omejene samo na območja, kjer prevladuje pravoslavje. V današnjem času je ikona vse bolj cenjena tudi v krščanskem okolju.

Vse ikone umetnice Albine Nastran namreč rastejo na eni skupni izpovedni točki, ki ji lahko rečemo tiha zaprisega umetniški dediščini in lepoti za večno. Že ikona sama je privilegirana tako, da se nam zdi, da je na njej ustvarjen neotipljiv prostor, v katerem se nebo in zemlja in vse »napisano« zlija v eno. Zlata barva pa v akordu z vsemi ostalimi barvami preveva v esenco brezčasnega in se zlija v večnost.

Mojca Polona Vaupotič

OD SLOVENIJE...

Alenka Trop Skaza in Metod Dragonja kandidata za ministra
Izvršni odbor Pozitivne Slovenije (PS) je podprl predlog predsednice vlade Alenke Bratušek, da za ministrico za zdravje predlaga strankarsko neodvisno kandidatko Alenko Trop Skaza, za ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo pa člana PS Metoda Dragonjo. Odbor je Bratuškovo pooblastil za dokončno uskladitev resorjev in kadrovske zasedbe vlade. Ministrica Tina Komel se je se umaknila s čela Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter vodenje tega resorja prepustila stranki DeSUS.

Volitve v Evropski parlament bodo 25. maja

Predsednik republike Borut Pahor je podpisal odlok o razpisu volitev poslancev v Evropski parlament. Te bodo 25. maja letos. Volilna opravila bodo začela teči 24. februarja, je še določil predsednik države. Predsednik Pahor je ob razpisu volitev poudaril, da je Evropski parlament edina ustanova, ki izraža neposredno politično voljo Evropejk in Evropejcev. V Sloveniji bodo tokrat volitve v Evropski parlament potekale tretjič. Volivke in volivci pa bodo izbirali osem poslank oziroma poslancev, ki bodo slovenski predstavniki v Evropskem parlamentu v novem petletnem mandatu.

Slovenija se je ponovno zadolžila

Slovenija se je z izdanimi petletnimi obveznicami zadolžila za 1,5 milijarde dolarjev, medtem ko je z desetletnimi obveznicami zbrala dve milijardi dolarjev. Ministrstvo za finance se je pohvalilo, da je za slovenske obveznice vladalo izjemno zanimanje. Skupni obseg knjige naročil je namreč dosegel kar 16,4 milijarde dolarjev, kar predstavlja največjo knjigo naročil letos za indicirano izdajo državnih obveznic v regiji Srednja in Vzhodna Evropa, Bližnji vzhod in Afrika. Gre za novo dolarsko zadolžitev, potem ko je Slovenija novembra lani nepričakovano izdala za 1,5 milijarde evrov obveznic na evrskem trgu.

Svetek slovenske kulture v Budimpešti

Bilo je lagvo vrejen, a za tau smo se lepau zbrali 8. februarja na podružnici Državne slovenske samouprave v Rumbach ulici. Kak vsakšno leto, tak letos to smo svetili slovenski kulturni svetek pri Slovenskom društvu v Budimpešti.

Imeli smo goste iz Veleposlaništva Republike Slovenije v Budimpešti. Praznovanje so se udeležili veleposlanica g. Ksenija Škrilec, pooblaščenica ministrica Dubravka Šekoranja, prvi sekretar Matej Andolšek pa drugi sodelavci veleposlaništva. Bili smo počaščeni, da so prišli k nam na ta velki svetek.

Ljudski pevci Slovenskega društva so začeli program s spevanjem slovenske himne. Potejm je navzoče pozdravila podpredsednica društva Agota Merkli Kállay in nam je notri pokazala program. Dve študentki sta recitirali (szavaltak). Voditeljica Mladinske sekcije Iris Babanič, ki je sedaj na celoletni šoli v Ljub-

ga je z velikim vogrskim pesnikom Sándorom Petőfinom. Pevski zbor je spevo pet pes-

držijo in delajo. Veleposlanica Ksenija Škrilec je to gratulirala za obletnico zbora in jim

ob tej priliki in z nami svetili slovenski kulturni praznik. Med drugim je povedala, da je našo porabsko narečje naš materni jezik, naše porabske pesmi, šege to slovenska kultura. Ne smemo pozabiti našoga jezika, naše pesmi, naše šege, ker potem nismo več Slovenci. Prosila je, da naj se na prijateljskem večeri čuje domanji slovenski guč, naj se čujejo naše slovenske pesmi. Lepo bi bilo, če smo se rodili za Slovence, naj umremo kot Slovenci.

Na prijateljskem večeri smo nazdravili s slovenskim in vogrskim vinom in z lepimi Prešernovimi verzmi: Bog živi ves slovenski svet, brate vse, kar nas je sinov sloveče matere.

Gosti z zborom in nastopajočimi

mi: Lejpa naša domovina, Mamica, povejte mi, Micika v püngradi, Tam sem jaz doma, Jaz pa pojdem na Gorenjsko. Zadnjo pesem, pesem Lojzeta Slaka V dolini tihi smo pa vsi spejali, Čudovito je bilau! S Slovensko kulturo smo šče svetili in pozdravili tudi naše pevce. Naš zbor je zdaj tri leta star. Ima 14 članov. Vodi ga Orsolya Kovács Zadori. Vozi

podarila škatlo slovenskega vina pa društvu to. Društvo je dobilo za dar eno lepo sli-

Eden tau publike. Na srejde je veleposlanica R Slovenije v Budimpešti Ksenija Škrilec, pauleg njé profesor Mladen Pavičič

ljani, je taprajla Prešernovo pesem O Vrba. Eszter Sodor je nam taprajla pesem Andreja Praprotnika Moj dom. Svetešnji guč je emo vodja Slovenskega lektorata na Univerzi ELTE profesor Mladen Pavičič. Gučo je o velkom slovenskom pesniki o Franceti Prešerni, kak je pomemben bijo za slovenski narod. Dvigno je slovensko književnost na evropsko raven. Primerjo

se iz dežele in nam pomaga zaupstan. Njej pa našomi harmonikaši Hugoni Čerpnjaki se leko zavalimo, da ta zbor dela. Ona sta dva krepka stebra v zbori. No, vsakši da svojo delo. Vala vrejdno je, da šče Vaugri spejvajo v zbori. Tau pa tak, ka so možje našim Slovenkam ali žene Slovincov. Predsednica Irena Pavlič je gratulirala zbori, da kljub temu, ka majo dosti težav, vö-

Na prijateljskem večeri je igro Hugo Čerpnjak

ko, pravljilčno »Med sedmimi gorami«. Že smo jo dali na steno. Hvaležni smo veleposlaništvu in veleposlanici za pozornost.

Irena Pavlič se je zavalila gostom, da so prišli k nam

Lepo je bilo na prijateljskem večeri, smo se okrepčili, potem spejali, plesali, djukali - tak smo svetili mi, Porabski Slovenci v Budimpešti slovenski kulturni praznik.

Irena Pavlič

www.porabje.hu

Zveza Slovencev na Madžarskem | Novice | Programi, prireditve

Zveza Slovencev na Madžarskem
Gardonyijeva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

Končno tudi zgoščenka gornjeseniških ljudskih pevcev

Med najvažnejše naloge Zveze Slovencev na Madžarskem si štejemo ohranjanje kulture, kulturne dediščine in kulturnih vrednot, saj to prispeva tudi h krepitvi jezikovne identitete in narodne zavesti Porabskih Slovencev. Temu služijo tudi porabske kulturne skupine. Med njimi so posebej hvale vredni ljudski pevci, kajti člani teh skupin so večinoma starejši in se jim kljub temu »ne vnauže« hodit na vaje, na nastope.

Pri ohranjanju ljudskih pesmi so nam na pomoč zgoščenke, ki so bile druga za drugo izdane: zgoščenke monoštrskih, števa-

novskih, sombotelskih ljudskih pevk in končno tudi gornjeseniških ljudskih pevcev. S tem zagotovimo, da se prelepe porabske ljudske pesmi ne bi pozabile in jih bo spoznal tudi mladi rod. Zame je bila zgoščenka ljudskih pevcev z Gornjega Senika dragoceno božično darilo in si jo zavrtim, ko se le da. Lepo je slišati, čutiti, kako doživeto pojejo pevci, kar pomeni, da razumejo vsebino, razumejo, o čem govori besedilo. Pristna, domača je tudi njihova izgovorjava. Za njihovo petje so značilni čisti glasovi in uglašenost pevcev. Posebna vrednota posnetkov so lepi moški glasovi.

Mislim, da mi nihče ne bo očital, če se zahvalim vodji skupine Veri Gašpar, ki že dolga leta uspešno vodi skupino in to brez mentorja, mlade navdušuje in jim daje moč za delo.

Predstavitve zgoščenke bo aprila v kulturnem domu na Gornjem Seniku. Upam, da bo ljudske pevce z Gornjega Senika s svojo prisotnostjo počastilo veliko ljudi.

Erika Glanz

WWW.SLOVENC.I.HU

Predstavili so se likovniki iz Prekmurja in Prlekije

Ob dnevu slovenske kulture se je v Slovenskem kulturnem domu odprla razstava, na kateri so svoje stvaritve predstavili člani Društva likovnih umetnikov

nes predstavlja sliko življenja, ki ga živimo. Slika življenja pa se prikazuje kot nekakšna risanka, za katero vemo, da avtor ilustrira 24 sličic da na-

Otvoritev razstave prekmurskih likovnikov, na sredini Jože Denko, predsednik DLUPP-a

Prekmurja in Prlekije (DLUPP). Otvoritev razstave je potekala 7. februarja ob 18. uri po slavnostnem programu, ki sta ga ob Prešernovem dnevu organizirali Državna slovenska samouprava in Zveza Slovencev na Madžarskem.

Razstava ima namen prikazati delo članov DLUPP-a v zadnjih nekaj letih. Njihov moto je, da

stane sekunda risaneega filma. Čas čas čas -in še enkrat čas! Kultura in umetnost - kot ji radi rečemo - je bogastvo, ki ga lahko delimo med seboj in s tem obogatimo svoj duhovni svet - v katerega se lahko skrijemo za trenutek in olupšamo naš vsakdanjik. Različne navade, kulture in umetnosti - to je bogastvo, ki ga lahko delimo

Del obiskovalcev

umetnike povezujejo, se družijo in z določenimi dejavnostmi pripomorejo, da se likovna kultura prikaže širši javnosti. Društvo ima 24 članov, ki so aktivni po celotni Sloveniji in tudi na mednarodni ravni.

V Monoštru se predstavlja 14 članov, in sicer vsakdo z abstraktnimi motivi. Slavnostni govornik na otvoritvi je bil predsednik DLUPP-a gospod Jože Denko, ki je izpostavil naslednje: »Umetnost je samo delček slike, ki da-

med seboj in samo s tem bogastvom je življenje kvalitetnejše - raznoliko. Prepričan sem, da kljub, ali prav zaradi raznolikosti kultur, zmoremo skupni jezik in ga tudi imamo. Prav jezik umetnosti je tisti medij, ki nam omogoča, da drug drugega razumemo«.

Razstava, ki je plod sodelovanja društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije ter Slovencev v Porabju, bo na ogled mesec dni v Slovenskem domu.

Nikoletta Vajda-Nagy

... DO MADŽARSKE

Bojkot judovskih organizacij

Judovske organizacije se ne želijo udeležiti uradnih vladnih prireditve ob zabeležitvi 70. obletnice holokavsta. To je bil eden od sklepov skupščine Zveze judovskih cerkvenih občin (MAZSIHISZ), ki je svoje sodelovanje pogojevala s tremi pogoji, s katerimi je seznanila tudi premiera Viktorja Orbána. Prvi od pogojev je, naj se zaustavi načrtovanje in postavljanje okupacijskega obeležja, ki s svojo vsebino in simboliko želi sugerirati - menijo madžarske judovske organizacije - da za deportacijo več sto tisoč Judov z Madžarske sploh niso bili krivi Madžari, temveč nemški okupatorji, ki so leta 1944 zasedli državo. Drugi pogoj je povezan s t. i. Hišo usod, to je načrtovani muzej z razstavo o otroškem holokavstu. Judovske organizacije se ne strinjajo niti s krajem muzeja (nekdanji kolodvor v Józsefvárosu, od koder so odpeljali prvi transporti) niti z vsebino. Namesto Hiše usod predlagajo ustanovitev Hiše sožitja, v kateri bi prikazali madžarsko-judovsko sožitje, oz. simbiozo madžarske in judovske kulture. Za prizorišče predlagajo sinagogo v ulici Rumbach Sebestyén, ki se bo v spominskem letu obnovila. Tretji pogoj je odstranitev direktorja inštituta Veritas, ki je z neko svojo izjavo, češ da deportiranje Judov leta 1941 v Kamenjec-Podolsk ni bila deportacija, temveč ukrepanje proti tujcem, užalil judovsko skupnost. Predsednik Zveze judovskih verskih občin je povedal, če bi dobili ugoden odgovor predsednika države, bi sklicali izredni občni zbor in spremenili svojo odločitev.

Na jesenskih manjšinskih volitvah le manjšinci z madžarskim državljanstvom?

Pred madžarskim parlamentom je novela volilnega zakona, ki bi preprečila, da bi se jesenskih manjšinskih volitev udeležili tudi taki Nemadžari, ki imajo naslov na Madžarskem, toda nimajo madžarskega državljanstva. Takih »priseljencev« imajo v velikem številu predvsem Romuni, Nemci, Slovaki in tudi Srbi. Manjšinski voditelji teh manjšin očitajo vladi, da o tem vprašanju z njimi ni usklajevala ter da zakonodajo spreminja naknadno.

Kak če bi moje sestre bile

Marijana Köleš (Németh Sándorné) v Varaši živejo, na Gorenjom Seniki so se naraudili, dapa živeli so pri Balatonu, v kraji Dörgicse tō. Brezi matere so gorrasli, pri stari mami, štera je zvün njé eške devet mlajšov ranila na Janezovom brejgi. Na tistom brejgi, gde so oni doma bili, so s kaulami nej mogli do kuče priditi, zato pa drva pa vse, ka je trbelo, so v rokaj nosili domau. Dapa tau se na njij sploj ne vidi, ka so se tak dosta mantrali, dejo kak potač, pa če trbej, eške sausedom vse tanapravijo.

- Marijana, na sterom tali ste bili doma na Gorenjom Seniki?

»Tam sem bila doma kak je laktanya (stražnica) na Janezovom brejgi, tam sem živela s svojo staro mamov.«

- Zaka ste s staro mamov živeli?

»Zato, ka je moja mati, gda sem eške nej dve leti stara bila, mrla. Oni so tam na Götzi bili doma, dapa tau dja ne vej, ka sem te eške mala bila. Gnauk so moja mati na žetvo šli pa so tam sunčarico (napszúrás) dobili, tau je na Pápi bilau leta 1950, zato ka je tistoga reda dosta Senčarov odlo ta delat. Tak je betežna gratala, ka je že tam mrla, moj oča je nej emo telko penez, ka bi jo domau dau pripelati, zato je pa tam pokopana.«

- Zdaj te na svi svecovo na Pápo morate oditi?

»Odli smo dugo, dapa zdaj več ne odimo, zdaj že vejn deset lejt tauma, ka smo že tanjali.«

- Kak se spomnite na tista lejta, gda ste mali bili pa vas je stara mama gorranila?

»Oni so meli devet mlajšov, šest dekle pa tri pojbe. Moja mati je bila tretja kak so se po vrsti narodili, ge sem pa gratala deseta. Te materne sestre (moje tetice), ka so menše bile od moje matere,

so namé poleti skrb mele, pa gda je moja mati mrla, te sem ge tam ostala pri staroj materi. Oča je zmejs odo kaj me gledat, dapa meni zato itak stara mama bila mati, staro očo sem tak nej poznala, zato, ka on je petdesetoga leta mrau.«

- Lagvo je bilau gorrasti brez materé?

»Ge ne moram tau povedati, zato ka dve leti stara sem bila, gda sem k njim prišla, oni so meni tak bili, kak če bi mi rejsan mati bili. Ge nika tašoga se ne spomnim, ka bi mena kaj lagvo bilau, sestre od matere so meni ranč

tak kipüvale gvant pa cukar, kak če bi njigva bila. Dosta smo odli v lejs grbanje, lišičice iskat, mena se je tau fejt vidlo, dapa tau je nej bilau dobro, ka smo v lagvom mesti živeli. Taši brejg je biu, ka smo s kaulami nej mogli vcuj priditi k rama. Drva, krumple, kukrco, vse z rokami smo mogli domau nosti, zato ka s kaulami samo do spodkar smo leko prišli.«

- Kak dugo ste vi tam živeli pri stari mami?

»Dočas, ka sem se nej oženila, tau je bilau leta 1968. Moj mauž je tam na Seniki biu sodak, pa te tak sva se spoznala. Stara mati je sprvoga nej stejla dati, branila je, ka bi z njim odla.«

- Zaka je branila?

»Zato, ka se je bojala, ka mo maloga mejla, on me pa tanja. Dugo je nej nutprivilila, dapa sledkar zato pistila, pa gda je mauž dolazaslüžo vojško, potistim te sva se leko zdala. Dapa na žalost je tisto leto te moj oča tō mrau.

- Vam se je vidlo na Janezovom brejgi?

»Mena se je fejt vidlo, ge sem tak brodila, gda sem mala bila, ka ge inan več doma ne morem biti samo tam. Tam smo mi tak fajn vse vidli na ves, pa čüli, kak podje spejavajo.«

- Tistoga reda so dosta spejavajo.

vali?

»Dosta, te je koražno bilau. Gda smo po krčmej pa po veselica odli, potistim gda smo domau šli, te smo spejavali.«

- Kama ste šli delat, gda ste gorzrasli?

»Šestdesetpetoga leta sem v židano fabriko üšla delat. Tri mejece sem najprvin v šaulo mogla odti, gde so nas včili, pa potistim sem te leko začnila delati. Tri lejta sem delala, potistim sem se oženila pa sem mlajše mejla. Sedem pa pau lejt sem bila doma s trejmi hčerami.«

- Gda ste se vi oženili, potistim ste doma bili pri stari mami ali kama inan ste šlij?

»Z možaun vret sva na Senik prišla, zato ka on je v Varaši delo daubo kak zidar. Mati je te že sama bila, tak ka mesto smo meli. Prva hči se je šestdesetdevetoga naraudila, te smo eške na Seniki bili.«

- Gda ste se v Varaš prišli?

»Najprvin je tak bilau, ka je moj mauž delo tū v Varaši, dapa nikak se ma je itak nej vidlo, pa smo nazaj šli ta, od-

kec je on valaun biu. Ta ves se je tak zvala, ka Dörgicse. On je tam tō tak delo kak zidar, ge sem pa doma bila z mlajšami.

- Dörgicse je lejpa ves tam pri Balatonu, nej se je vam vidlo, ka ste itak domau prišli?

»Stara mati me je nanjé vzela, aj domau pridemo, zato ka tam nikoga nejmam, pa če sama ostanem, ka te z menov tam baude. Te smo gnauk v Varaš prišli, pa na občino smo šli se zglasti, ka bi nam trbelo stanovanje (lakás). Te so ranč te blok začnili zidati, pa gnauk samo nej na dugi smo dobili valas, aj pridemo pa poglednemo, če de nam tū dobro.«

- Tau ste prajli, ka se je vam fejt vidlo doma na Seniki, kak tau, ka ste te v Varaš prišli?

»Mena je sprvoga sploj špajсно bilau, gda smo domau prišli z Dörgicse, mlajšom se je tō nej vidlo. Te sem ge že tri mejla, edna bola djaukala kak druga, ka tū iškemo.«

- Kama ste šli delat, gda so mlajši že vekši bili?

»Sedem pa pau lejt sem bila doma z mlajši pa sprvoga je fejt špajсно bilau, gda sem nazaj v židano fabriko üšla delat. Nej je bilau leko, zato ka dve sta eške v vrtec odle, samo najvejša je odla te že v šaulo. Zazranka s petim busom smo se pelali v vrtec, ka ga je židana fabrika mejla, pa gda sem zgotauvila zadvečerek, te smo šli domau. Vekšo deklíčino je pa sausedkinja furt gorgonila, zato ka ona je te že v šaulo odla. Nej je bilau leko nej mena pa nej mlajšom, samo ka si vejš, če ovak nej šlau. Gda so že mlajši vekši bili, te je že baukše bilau, zato ka nejsem mejla telko brig nanje. Samo potistim so me pa že tak taposlali iz židane fabrike, zato ka nej bilau dela. Te sem edno leto brezi dela bila, pa te tak so me pa v gimnazijo gorvzeli

za čistilko. Tam sem te tō nej dugo delala, zato ka je nika vcujprišlo, pa tam so me več tō nej nūcali. Potejm sem v hoteli Fregatt delala kak čistilka pet lejt, pa od tec sem v Slovensko ves üšla delat k Francuzi, gde smo taše male kaštüle vküpzabijavali. Tam je nej dobro bilau, vsigdar si normo mogo delati, drau se je z nami pa te je eške mrzlo tō bilau. Ge sem eške v tašom mesti nej delala, tam je nej fajn bilau. Naslejdne sem se pa v hotel Dublin glasila za čistilko, gde sem dve leti delala, pa te tak od tistec sem v penzijo odišla. Zdaj že sama živem, zato ka moj mauž je davetdesetausmoga leta mrau.«

- Gde živete, kama so odišle dekle?

»Že so vse oženjene, dve sta v Varaši, ena je pa v Traušja. Osem vnukov mam, šteri skur vsakšo nedelo pridejo pa me poglednejo, zdaj v nedelo nas je tū petnajset bilau. Dapa med kednom tō, gnauk edna, gnauk druga me pogledne, tak ka nikdar sem nej sama. Rejdko je tak, ka bi samo doma sejdl, zato ka ge vsigdar nika delam. Tū v bloki sta dve starejši, tistim vsigdar odim nutpokipüvat, pa ovak tō vsigdar nika štibram. Hvala Baugi, zdravdje mam, samo narejdki, ka me malo hrbet boli.«

- Na Gorenji Senik kaj odite?

»Vsakši keden dem pa malo poglednem tetice, v leti pa odim pomagat njim delat. Oni tō vsigdar pridejo k meni, mi fejt vküpdružimo, one so meni tak, kak če bi moje sestre bile.«

- Ka delate, gda ste sami doma?

»Radio Monošter poslušam, pa če poznam naute, te ge tō spejvam, če so pa vnuki paulek, te pa eške plešam z njimi, sploj te, če kakšno fajn spejavajo ali igrajo.«

Karči Holec

DVA NA POTAČI PA EŠKE EDEN KCUJ

Potač ali pa biciklin, če šketi, je napravljen za enoga človeka. Depa, dva se na njem tō leko pelata koulakvrat. Tretji že bole žmetno kcuji k dvema sede. Najboukše je gé, ka skrak njega dé. Tak je mali Lajči vsigdar mogo bole brž ojditi za potačom, na sterom sta sejdlja pa poganjala malo vejššiva Barbara pa Sini.

Mali Lajči je čako. Mali Lajči je po svojoj staroj šegi čako, gda se na dvej potačaj prpela Barbara, zar na paktrejgeri pa Sini. Mali Lajči je čako pa se včako. Pa je že, znouva po staroj šegi, bejžo za njima. Njegve male bistre noge so eden čas eške bile skur vcejlak skrak biciklina, za eden čas pa več nej. Barbara je težila pedale, samo aj daleč naprej pride. Že tam vcejlak na kraji vesi je stanola. S Sinijom sta čakala, gda mali Lajči do njija pride. Ranč tak kak skur vsikši den. Pa skur kak vsikši den je mali Lajči do njija prišo. Tam so sejdlja

v šanci pa se vesefele zgučavali.

»Kak bi bilou, če bi ge prva kak vūva, nazaj prišo? Ka praviš Barbara,« go je pito mali Lajči pa se že naraj smedjau.

»Tou ne more istina biti. Zvūn Sinija eške leko eden gor séde pa me ne moreš zgrabiti,« je Barbara nej dala valati, ka bi go leko stoj zgrabo. »Depa, če škeš, leko tou včasi naredimo, pa mo potem vidli.«

»Leko, depa, ge bi škeu tak malo bole naprej biti. Dvejsto ali tristo mejterov bi mi zavolé bilou. Gvūšno mo

prvi nazaj prišo,« se je mali Lajči kak kakša mala lisica eške bole smedjau. »Nega takšnoga na toum svejti, ka bi me zgrabo.«

Tou je zaj trno dregnolo v gizdavost Barbare. Nej ena, nej dva, je brž za tou bila. Že se je vsedla na biciklin, samo aj njemi pokaže, kak una brž leko tira svojiva dva potača. Mali Lajči je odišo ta naprej pa eške malo tadale za ovinek. Tam je na ves glas skričo:

»Demo!!!!«

Kak je tou naredo, je že skoučo na njivo z velikimi glavami kapūste. Tam se je nut potūlo pa na skrivma gleda, ka bou, ka de se godilo. Nej dugo čako. Po poštiji se je pritirala Barbara. Zar je Sinija vse vūška metalo. Barbara je cejla repejča gledala ta naprej, če maloga Lajčiva zagledne. Depa, nin ga nej

Tri glavé v kapūsti

vidla. Eške bole je pedale klačila, samo aj ga zgrabi. Mali Lajči pa je samo čako, aj se tadale odpela. Potejm je zmejs med kapūstinimi glavami gor stanila črna Lajčijova glava. Pomalek je poglednola ta doj po poštiji, Barbare pa Sinija več nej bilou. Mali Lajči si je fūčko ta do douma. Kak je na dvour prišo, že je čūo Barbaro pa Sinija. Zazavala sta ga pa iskala. Mali Lajči brž nazaj na poštijo stoupo.

»Ja, ka je? Ka, zabloudila sta? Vej pa že sam skur zaspo, ka sem vaja čako,« se je znouva smedjau kak kakša mala lisica. »Na, vej pa vej, name niške ne more zgrabiti.« Barbara ga je samo gedala. Nej pa nej je mogla vōrvati, ka bi se kaj takšnoga leko zgodilo.

»Lajči, tou ge ne vōrvlem, ka bi ti bole brž nazaj prišo od

mene. Tou nikak ne more istina biti,« njemi je nej dala valati.

»Kak bi mi pa nej dala valati. Človeki so za takšo noge nej zavole. Človeki za takšo delo glavou tō trbej. Pa če bi malo bole z glavou delala, bi leko bile tri glavé v kapūsti pa nej samo ena. Ja, leko drgouč ovak bou. Depa, zdaj rejsan dem počivat. Od toga vsega sam trno trūden pa zmantrani grato,« je mali Lajči na velke zejvo pa šou nut.

Barbara je gledala za njim, za njim je gleda Sini tō. Nika je nej razmo pa je pito:

»Od kakši glavaj v kapūsti je gučo?«

Barbara je nika nej prajla, samo je brodila, ka je nika nej vreda. Mali Lajči pa si je v kūnji nadejvo pun talejtr kapūstinoga graja.

Miki Roš

Pismo iz Sobote

Pet krougov

Pet krougov se je zdignolo više nas, se je zdignolo više cejluga svejta. Ja, mammo olimpijado! Mammo takšo delo, ka zavolo njega leko vse drugo tapozabimo. Leko bi tou bila olimpijada, kak je vsakša druga, depa, nej! Nej, nej pa nej! Naši pojdi pa dekle so tak dobri v toum svojom deli spod tej peti krougov, ka nam srcé mlati kak zmejšano. Nika druge je več nej naprej valaun, kak samo tou, kak se tisti naši pa naše tam v Rusoškom es pa ta naganjajo. Zavolo nji je naš žitek znouva blajženi grato.

Nej dugo nazaj smo zvedli, kak smo nikšen nebesko velki kredit iz Merke doubili. Že smo se skur začnoli čemeriti. Vej nas je pa niške nika nej pito, naši prejnji so tou skur na skrivma na-

prajli. Že bi se skur demonstracije vkūper napelavale, depa, naša Tina je tou dola stavila. Ja, tam v Rusoškom je v enom ipi najboukša bila, naša sreča pa zatoga volo eške vekša kak pa njena. Sto pa de zdaj demonstrajro, če pa smo vsi vkūper zlati gratali? Tak smo brž tapozabili na nouvo nevoulo, ka so nam go naši prejnji zakūjali.

»Tou je nikšen vrag vedo, ka de ranč tak! Ka de ranč tak, ka de ta naša najboukša pa zdaj več niške ne guči od kredita, samo smo vsi skuznati od sreče, ka je ta naša tak dobra bila. Tou se zove psihološka bojna. Ja, prejk so nas lūčili! Gda nam šport dobro dé, nam pacin zdignejo, nouve porcije (davke) vōnajdejo ali pa kak zdaj. Kak zdaj, nou-

vi kredit gor vzemejo, ka mo ga mi doj plačūvali,« se je po pišljivoj glavej čouvo poštaš Karči.

»Karči?! Ti nika prouti naši športnikaj gučiš?! Takšo ne delaj! Buma, takšo ne guči! Malo koulak sebe pogledni! Tej velki orsagi, ka gestej, mi pa takši mali. Takši mali smo gé, zdaj pa pogledni, kak smo dobri gé, najboukši!« so prišle pene na lampe frizejri Paliji. »Ge bi krv dau za té naše pojbe pa dekle. Tak ka na meri me njaj.«

Poštaš Karči pa nej bi biu poštaš Karči, če bi nej mogo tiūma biti. Globko si je zdejno, trno moudro pogledno pa si naraj tadale na glas brodo:

»Pali?! Ti nika ne vejš pa nikdar nika ne š vedo. Mi smo nika nej naprajli. Uni

pa une so tou naprajli pa naprajle. Ka pa ti s tejm maš? Samo tou, ka si iz istoga orsaga pa nika drugo nej. Depa, vse tou nebesko dosta pejnez košta. Što tou plača? Tou pa se niške ne pita. Ge plačam pa ti plačaš pa mi vsi plačamo. «

Tak je tou šlou tadale. Vsikši je kaj vedo prajti od toga zimskoga športa. Vsikši je biu za drugoga profesor. Pomalek mi je tou že više prišlo pa sam šou domou. Tam je nika ovak nej bilou. Sin pa čerka sta vūška skakala, ka smo dobri gé. Za njiva nej šoule, nej nika drugo nej bilou, samo tou, kak smo najboukši. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, je gratala vcejlak ovakša. Cejle dneve je gé na televizijo gor zakeldjena pa samo tou gleda. Za

njou več nega tisti skuznati serij iz Brazilije pa Mehike. Samo eške tej pet krougov njoj svejti pa nika drugo nej. Pa kak se una v tou razmej, je ranč tak tumačila tō.

»Ja, tou so sveti krougi. Vej, so je kakšnim svetcom doj vzeli pa je tak vkūper zoženili. Zdaj nam vcejlak ovak svejtijo, kak pa više njivi glav. Ja, ja, sveta naša olimpijada,« je skur moliti začnola.

Ge pa kuman čakam, aj ta evforija mine, aj nam žitek na stari ter pride. Vej brž po tejm tou zvekšoga tapozabijo, ka de že neške drugi emo sveto krouno više glave. Naši prejnji pa do znouva kaj nouvoga vōzbrodili, kak srmaka po žepki vdariti.

Miki

6.05 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.40 BIZGECI, RIS., 11.15 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 11.20 ŽIVLJENJE KOT V FILMU, IGRANA NADALJEVANKA, 12.00 MLADI LEONARDO: V ZRAKU JE LJUBEZEN, ANG. NAD., 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TARČA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 ODĐAJA ZA OTROKE, 15.55 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 16.05 MUZIKAJETO: MLADI TALENTI, GLASBENA ODĐAJA, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.35 ANGELINA BALERINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODĐAJA, 21.30 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB: POGOVOR Z NEZNANCEM, 0.20 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFO-KANAL

PETEK, 21.02.2014, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.50 OTROŠKI KANAL, 10.15 MIGAJ RAJE Z NAMI: ODĐAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, 10.45 ZOI SOČI 2014, 10.45 OLIMPIJSKI STUDIO, 11.00 SMUČANJE PROSTEGA SLOGA, 11.55 HOKEJ NA LEDU - FINALE (Ž), 13.35 ALPSKO SMUČANJE - SLALOM (Ž), 14.45 NOGOMET: VRHUNCI EVROPSKE LIGE, 15.20 BIATLON - ŠTAFETA (Ž), 17.05 ALPSKO SMUČANJE - SLALOM (Ž), 18.00 HOKEJ NA LEDU - POLFINALE (M), 20.30 SOČIJADA, VEČERNA OLIMPIJSKA ODĐAJA, 21.00 HOKEJ NA LEDU - POLFINALE (M), 22.30 HITROSTNO DRSANJE, 23.30 IZGINOTJE ALICE CREED, ANGLEŠKI FILM, 1.10 ZABAVNI KANAL

SOBOTA, 22.02.2014, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 7.00 VETRNICNA, RIS., 7.10 RIBIČ PEPE, ODĐAJA ZA GLUHONEME, 7.30 TRNOVO ROBIDOVJE, RIS., 7.55 VETRNICNA, RIS., 8.00 STUDIO KRIŠKRAŠ, 8.25 KULTURNI BRLOG, KULTURNE NOVIČKE ZA OTROKE, 8.30 BINE: ELEKTRIKA, LUTK. NAN., 8.50 VETRNICNA: ŽIVALŠKE ZGODBE, 8.55 VETRNICNA: NELLA PRVIČ PLAVA V LEDENEM JEZERU, 9.00 GREMO NA SMUČ, 9.25 MALE SIVE CELICE, 10.10 INFODROM, 10.30 KINO KEKEC: PREK VSEH OVIR, NORV. FILM, 11.50 MLADI LEONARDO, ANG. NAD., 12.20 MUZIKAJETO: INDIE ROCK, GLASBENA ODĐAJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 TEDNIK, 14.20 PRAVA IDEJA!, 14.55 NA LEPŠE, 15.20 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.55 MOJ POGLED NA ZNANOST: AKAD. PROF. DR. IVAN BRATKO, DOK. ODD., 16.25 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 NA VRTU, 17.40 ČLOVEŠKI PLANET, DOK. SER., 18.30 OZARE, 18.40 VSE O ROZI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 21.35 POLDNEVNIK, TV SATIRA, 22.05 POROČILA, 22.40 SVET BREZ KONCA: TRDNJAVA, KOPRODUKCIJSKA NADALJEVANKA, 23.25 OZARE, 23.30 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 0.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 0.40 INFO-KANAL

SOBOTA, 22.02.2014, II. SPORED TVS

6.00 ZOI SOČI 2014, 6.00 OLIMPIJSKI STUDIO, 6.10 DESKANJE PROSTEGA SLOGA - PARALELNI SALOM, KVALIFIKACIJE (M IN Ž), 8.45 KRLING - FINALE (M), 10.10 DESKANJE PROSTEGA SLOGA, 10.30 SMUČARSKI TEK, 13.35 ALPSKO SMUČANJE, 15.20 BIATLON - ŠTAFETE (M), 17.05 ALPSKO SMUČANJE, 18.15 HOKEJ NA LEDU - TEKMA ZA TRETJE MESTO (M), 20.30 SOČIJADA, VEČERNA OLIMPIJSKA ODĐAJA, 21.00 BOB - ŠTIRISED, 21.30 HITROSTNO DRSANJE, 22.35 ARITMIJA, 23.20 ARITMIČNI KONCERT - ZEBRA DOTS, STUDIJSKI KONCERT, 23.50 BLEŠČICA, ODĐAJA O MODI, 0.20 NA LEPŠE, 0.45 ZABAVNI KANAL

NEDELJA, 23.02.2014, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, 10.10 MINUTA V MUZEJU: VICTOR VASARELY: ALOM, 10.15 NAJBOLJŠA PRIJATELJA: NOGOMETAŠICA, NORV. NAD., 10.40 PRISLUHNI MO TISINI, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVALNA ODĐAJA, 11.15 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMIJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODĐAJA, 15.10 DEVETOŠOLCI NE JOČEJO, NIZOZ. FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA: 50 LET NA ODRU - ELDA VILER, 18.20 ELDA VILER VAM POJE, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 OBLAST, DAN. NAD., 21.05 INTERVJU, 22.00 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 22.10 MOJ POGLED NA ZNANOST: PROF. DR. NATAŠA GOLOB, DOK. ODD., 22.40 POROČILA, 23.15 TITO, ZADNJE PRIČE OPOROKE: VSTAJA, DOK. SER., 0.10 SLOVENSKI MAGAZIN, 0.40 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFO-KANAL

NEDELJA, 23.02.2014, II. SPORED TVS

7.45 ZOI SOČI 2014, 7.45 OLIMPIJSKI STUDIO, 7.55 SMUČARSKI TEK - 50 KM (M), 10.45 BOB - ŠTIRISED (M), 12.00 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO 2016: ZREBANJE SKUPIN, 13.05 HOKEJ NA LEDU - FINALE (M), 15.30 BOB - ŠTIRISED (M), 16.15 SOČIJADA, ZAKLJUČNA OLIMPIJSKA ODĐAJA, 17.00 ZAKLJUČNA SLOVESNOST, 19.45 ZREBANJE LOTA, 19.55 ROKOMET - POKAL SLOVENIJE: FINALE (Ž), 21.30 DUŠA NARODA: PISANJE AMERIŠKE ZGODBE, DOK. ODD., 23.00 ARITMIJA, 23.50 ARITMIČNI KONCERT - ZEBRA DOTS, STUDIJSKI KONCERT, 0.20 ZABAVNI KANAL

PONEDELJEK, 24.02.2014, I. SPORED TVS

6.20 UTRIP, 6.35 ZRCALO TEDNA, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.40 MOJŠTER MIHA, RISANI FILM, 11.30 PRINC KI-KI-DO, ANIMIRANI FILM, 11.40 INFODROM, PREGLED TEDNA, INFORMATIVNA ODĐAJA ZA OTROKE IN MLADE, 11.50 VIKEND, KRATKI MLADINSKI FILM, 12.00 MLADI LEONARDO: ČAS TEČE, ANG. NAD., 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 POLNOČNI KLUB: POGOVOR Z NEZNANCEM, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 TRNOVO ROBIDOVJE: VISOKO HRIBOVJE, RIS., 16.05 STUDIO KRIŠKRAŠ, 16.30 KULTURNI BRLOG, KULTURNE NOVIČKE ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.35 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 UMETNI RAJ, 23.35

KNJIGA MENE BRIGA, 23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.55 DUHOVNI UTRIP, 1.05 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.25 INFO-KANAL

PONEDELJEK, 24.02.2014, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.35 MUZIKAJETO: MLADI TALENTI, GLASBENA ODĐAJA, 9.00 OTROŠKI KANAL, 9.45 ZABAVNI KANAL, 10.30 DOBRA URA Z AKIJEM, 11.50 DOBRO JUTRO, 14.45 LJUDJE IN ZEMIJA, ODĐAJA TV MARIBOR, 16.10 NA LEPŠE, 16.35 INTERVJU, 17.35 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.10 KOLO, 5200 LET, DOKUMENTARNI FELJTON, 18.40 PRAVA IDEJA!, 19.10 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 20.00 DEDIŠČINA EVROPE: HARRY IN CHARLES, NORV. NAD., 20.50 QUIRKE, IRSKO-ANGLEŠKA MINI-SERIJA, 22.20 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 23.10 ZABAVNI KANA

TOREK, 25.02.2014, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.40 VETRNICNA: SAMIRA GRE PRVIČ DRSAT, 10.45 FRANČEK SPET V ŠOLI, RISANI FILM, 11.30 KOYAA - LAJF JE ČIST ODBITI, KRATKI FILM, 11.35 EKO SMETNJAKI, KRATKI FILM, 11.40 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 11.50 SONČNA LJUBEZEN, KRATKI FILM, 12.00 MLADI LEONARDO, ANG. NAD., 12.30 ODPETI PESNIKI: POBEG, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 NELI IN CEZAR, RIS., 16.05 DRAGI DOMEK: ŠAL ZA SREČO, RIS., 16.15 BINE: ELEKTRIKA, LUTK. NAN., 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.35 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 KONEC PARADE, ANG. NAD., 21.05 SLOVENCIN I. SVETOVNA VOJNA 1914 - 1918: KRVAVE GALICIJSKE POLJANE, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, 23.35 INTERVJU, 0.25 POSEBNA PONUDBA, 0.40 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFO-KANAL

TOREK, 25.02.2014, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.25 KULTURNI BRLOG, KULTURNE NOVIČKE ZA OTROKE, 8.30 RIBIČ PEPE: ČRKA B NA BLEDU, ODĐAJA ZA GLUHONEME, 8.55 OTROŠKI KANAL, 10.15 DOBRA URA, 11.35 DOBRO JUTRO, 14.10 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 15.05 UMETNI RAJ, 15.35 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 17.10 GLASNIK, 17.35 MOSTOVI - HIDAK, 18.05 MOJ POGLED NA ZNANOST: PROF. DDR. NATAŠA GOLOB, DOK. ODD., 18.35 MUZIKAJETO, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 19.50 ZREBANJE ASTRA, 20.00 TOČKA PRELOMA, 20.30 PAVLE MERKU, PORTRET SLOVENSKEGA GLASBENIKA, 21.10 LOČITEV, IRANSKI FILM, 23.10 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 0.00 ZABAVNI KANAL

SREDA, 26.02.2014, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.40 BIZGECI RIS., 10.45 SAPRAMIŠKA 2, RIS., 11.15 BIZGECI, RIS., 11.20 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 11.30 ŽIVLJENJE KOT V FILMU, IGRANA NADALJEVANKA, 12.00 MLADI LEONARDO, ANG. NAD., 12.25 ODPETI PESNIKI: DANE ZAJC: ZIMA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.20 GLOBUS, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 PUJSA PEPA, RIS., 15.45 MALE SIVE CELICE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA Z MILICO, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.35 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 DOBRODELNA PRIPREDITEV, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 ODKRITO, 23.55 TURBULENCA, 0.25 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFO-KANAL

SREDA, 26.02.2014, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.50 OTROŠKI KANAL, 9.15 ZABAVNI KANAL, 10.15 DOBRA URA, 11.40 DOBRO JUTRO, 14.20 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA: 50 LET NA ODRU - ELDA VILER, 15.20 ELDA VILER VAM POJE, 15.45 EVROPSKI MAGAZIN, 16.25 NORDIJSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 18.15 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 18.40 NA VRTU, 19.00 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 19.50 ZREBANJE LOTA, 20.00 ZIMA JE ZAKON, MAGAZINSKA ŠPORTNA ODĐAJA, 20.30 ŠPORTNI IZZIV, 21.00 NOGOMET: FIFA MAGAZIN, 21.30 BLEŠČICA, ODĐAJA O MODI, 22.00 SEVERNA STENA EIGERJA, NEMŠKI FILM, 0.05 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 0.55 ZABAVNI KANAL

ČETRTEK, 27.02.2014, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.40 BIZGECI, RIS., 10.45 PINGU POROKA, RIS. FILM, 11.10 BIZGECI, RIS., 11.15 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 11.25 ŽIVLJENJE KOT V FILMU, IGRANA NADALJEVANKA, 12.00 MLADI LEONARDO, ANG. NAD., 12.25 ODPETI PESNIKI: DANE ZAJC: GOSTIJA PRI MATERI MIŠI, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ODKRITO, 14.20 SLOVENC V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 BELA: PETROVA NOVA PRIJATELJICA, RIS., 15.50 ADI V MORJU, RIS., 15.55 VSE O ROZI, RIS., 16.05 GREMO NA SMUČI: 1. DEL, ODĐAJA O ŠPORTU, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, DNEVNIK ZA OTROKE IN MLADE, 18.35 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 TARČA, 21.30 PRAVA IDEJA!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 SVETO IN SVET: CERKEV POD FRANČIŠKOM, 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFO-KANAL

ČETRTEK, 27.02.2014, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 MALE SIVE CELICE, 8.50 VETRNICNA: TOFU, 9.00 OTROŠKI KANAL, 10.15 DOBRA URA, 11.35 DOBRO JUTRO, 13.55 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 14.50 EVROPSKI MAGAZIN, 15.05 SLOVENSKI VODNI KROG: VELIKA KRKA, DOK. NAN., 15.30 ČLOVEŠKI PLANET: MESTA - PREŽIVETJE V URBANI DŽUNGLI, DOK. SER., 16.25 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 16.35 MOSTOVI - HIDAK, 17.15 TOČKA PRELOMA, 17.45 TURBULENCA, 18.20 ZREBANJE DETELJICE, 18.30 NOGOMET - EVROPSKA LIGA: SEVILLA : MARIBOR, 21.00 NANGA PARBAT, NEMŠKI FILM, 22.40 SAMOHRANILEC, ANG. NAD., 23.35 TOČKA, GLASBENA ODĐAJA, 0.20 ZABAVNI KANAL

Damo Vam na znanje, ka de

Društvo porabski slovenski penzionistov

na fašensko nedelo držalo

SLOVENSKI FAŠENSKI KARNEVAL.

Fašenski se naputijo od Slovenskoga dauma prauto centra Varaša

2. marciuša 2014, v 14.15 vöri.

Fašenske do sprvajali Lajkoši iz Prekmurja

Pridte se vij tñ z nami veselit!

POZVANJE

OPOZORILO!!
SPREMEMBA DATUMA

Slovenska Zveza

Vas lepau zove

22. februara 2014 na 17. vöro

v kulturni dom v Slovenskoj vesi

na premiero dvej kratki iger,

MILIVOJA MIKIJA ROŠA:

HOROSKOP

pa

SEDALA.

Igre zašpila v domanjoj rejči

Malo gledališče DUO FODOR+

Slovenske zveze.

Z veseljom Vas čakamo!

FIGYELEM!!!
IDŐPONTVÁLTOZÁS

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEMIzhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana SukićNaslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062Tisk:
TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; SlovenijaČasopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB